לרבות את השחקים. והניחם שם מלמד שטעונין גניזה, ר' דוסא אומר ראוין הן לכהן הדיוט, ומה תלמוד לומר והניחם שם שלא ישתמש בהן יום הכפורים אחר. מאי לאו בהא קא מיפלגי דמר סבר עבודה היא ומר סבר לאו עבודה היא? לא, דכולי עלמא עבודה הוא והכא בהא קא מיפלגי: מר סבר צריכא קרא לרבויי ומר סבר לא צריכא קרא לרבויי. בעי ר' אבין תרומת הדשן בכמה: מתרומת מעשר ילפינן לה, או מתרומת מדין ילפינן לה? תא שמע דתני ר' חייא נאמר כאן והרים ונאמר להלן והרים מה להלן בקומצו אף כאן בקומצו. אמר רב ארבע עבודות זר חייב עליהן מיתה זריקה והקטרה וניסוך המים וניסוך היין ולוי אמר אף תרומת הדשן וכן תני לוי במתניתיה אף תרומת הדשן, מאי טעמא דרב? דכתיב ואתה ובניך אתך תשמרו את כהונתכם לכל דבר המזבח ולמבית לפרוכת ועבדתם עבודת מתנה אתן את כהונתכם והזר הקרב יומת: עבודת מתנה ולא עבודת סילוק, ועבדתם עבודה תמה ולא עבודה שיש אחריה עבודה ולוי רבי רחמנא לכל דבר המזבח ורב ההוא לאתויי שבע הזאות שבפנים ושבמצורע, ולוי נפקא ליה מדבר וכל דבר, ורב דבר וכל דבר לא דריש, ואימא לכל דבר המזבח כלל, עבודת מתנה פרט, כלל ופרט אין בכלל אלא מה שבפרט עבודת מתנה אין עבודת סילוק לא? אמר קרא

ולמבית

לרבות השחקים. שכשירין לכל עבודה ובלבד שלא יהא מקורעין והכי קאמר בזבחים (דף יח.) ואודא רבי דוסא לטעמיה לא שייך הכא למימר דהא טולה מלתא אגב גררא נסבה: **מאי לאו**. רבי יהודה ורבי דוסא בהא פליגי דר"י דדריש ילבש להביא מלנפת ואבנט סבר עבודה היא ובעי מלנפת ואבנט ור' דוסא סבר לאו עבודה היא ולא בעי מלנפת ואבנט: **צריכא קרא לרבויי**. דלא תימא האי דזוקא ולמימרא דלאו עבודה: **ומר סבר לא צריכא לרבויי לא מקרעי**. דכיון דגלי בה כתונת בד קדש ומכנסי קדש אשמעינן דעבודה היא ובעיא כולהו, וכי אתא קרא, לרבויי לבגדי יוה"כ אתא: **מתרומת מעשר ילפינן לה**. דהא והרים כתיב לשון והרמותם ממנו (במדבר יח) והיא באומד אחד מעשרה בדשן המערכה: **או מתרומת מדין**. דכתיב (שם לא) והרמות מכס לה' וגו' אחד נפש מחמש המאות: **תא שמע**. דמתרומת קומץ ילפינן לה לא יפחות מאומד מלא הקומץ ואם רצה להוסיף יוסיף דהא ליכא למימר דווקא קאמר דהא לא אפשר לפשוט ברמן גחלים רותחות ידיו לקמץ: **ארבע עבודות כו'**. אע"פ ששנינו מוזהר עליהן זר, אין חיוב מיתה אלא בארבע הללו כדמפרש ואזיל: **ואתה ובניך אתך וגו'**. סיפיה דקרא והזר הקרב יומת: **עבודת מתנה**. שאתה נותן על המזבח ולא עבודת סילוק שאתה מסלק וסר מעל המזבח כגון תרומת הדשן: **עבודה תמה**. עבודה שהיא גומרת ומתממת את הדבר ולא שיש אחריה עבודה כגון שחיטה וקבלה והולכה שיש אחריה זריקה, אבל זריקה עבודה אחרונה שבדם וכן הקטרה: בקומץ מנחה, ובאברים ופדרים וכן ניסוך היין בכל השנה וכן המים בחג: **לכל דבר המזבח**. לרבות עבודת סילוק אם עבודה תמה היא כגון תרומת הדשן: **שבע הזאות שבפנים**. שמזה על הפרוכת מפר העלם דבר ופר משיח ושל יוה"כ ושבמצורע שמזה מלוג שמן בהיכל כדכתיב (ויקרא יד) והזה מן השמן באצבעו וגו' דסלקא דעתך אמינא לאו דבר המזבח הוא, להכי רבי לכל: **ולוי נפקא ליה**. כולהו מיניה מדבר לכל דבר דהא דבר המזבח גופיה יתירה הוא ונגמר מיניה תרומת הדשן ומריבויא דלכל דריש ביה הזאה הפנימית:

ולמבית

מתרומת מעשר ילפינן לה כו'. תימה לי אמאי לא מספקא ליה נמי אי מתרומה גדולה ילפינן לה וי"ל משום דבתרומת הדשן כתיב והרים ובתרומת מעשר נמי כתיב והרמותם ובתרומת מדין נמי כתיב והרמות מכם אבל בתרומה גדולה לא כתיב במקום אחד לשון הרמה אלא כתיב ראשית דגנך וגו' עד תתן לו והא דכתיב (במדבר טו) כתרומת גורן כן תרימו אותה תרימו דכתיב בחלה כתיב וא"ת ואמאי לא מבעיא ליה אי ילפינן מחלה יש לומר דוהרים מהרמותם או מוהרמות ילפינן אבל והרים מתרימו לא ילפינן דלא דמו טובא להדדי אי נמי יש לומר דילפינן תרומה קמייתא מתרומה קמייתא דנהי דתרומת מעשר יש תרומה גדולה קודם לה מ"מ בלוים דמשתעי קרא זו היא תרומה קמייתא דחייבינהו קרא לאפוקי חלה שיש תרומה גדולה קודמת אי נמי יש לומר כיון דתרומה גדולה וחלה אין להם שיעור מפורש ילמד סתום מן המפורש דהיינו מתרומת מעשר או מתרומת מדין ואין להקשות תרומה גדולה וחלה גופייהו אמאי לא גמרינן בהאי גזירה שוה דיהא להם שיעור די"ל כיון דכתיב בהו ראשית דגנך ואפילו דגן אחד וכן בחלה נמי כתיב ראשית עריסותיכם ומה שפירש רש"י מתרומת מדין אחד מחמש מאות אע"ג דהוי נמי התם אחד מחמשים נראה לו מחמש מאות ילפינן משום דכתיב אצל והרמות ולי היה נראה יותר ללמוד ממדין אחד מנ' כדדרשינן בירושלמי בינונית אחד מחמשים דכתיב אחד אחוז מן החמשים כל שאתה אוחז ממקום אחר יהא כזה ותימה לי מאי מספקא ליה אי גמרינן מתרומת מעשר או ממדין פשיטא דיותר סברא הוא ללמוד מתרומת מעשר דורות מדורות מללמוד ממדין דורות משעה ולפי מה שפירש דמאחד אחוז מן החמשים גמרינן ניחא דמשמע כל שאתה אוחז ממקום אחר יהא כזה ואפילו לפרש"י ז"ל והרים שהוא מלשון יחיד מוהרמות שגם הוא לשון יחיד גמרינן אבל מוהרמותם שמא לא ניחא ליה למילף אי נמי תרומת הדשן שהיא מלות עבודת ציבור מתרומת מדין דשייכא בכל ישראל גמרינן אבל תרומת מעשר בלוים נאמרה אבל תימה לי מאי שנא דלא נסתפק אי מוהרים ממנו בקומצו גמרינן דדמיא ליה טפי מכולהו דבאידי ואידי כתיב והרים וי"ל משום דלא מצינו למיגמר לגמרי כי התם שיתרום תרומת הדשן בקומצו פן יכוה כמו שפרש"י להכי לא הוה ס"ד למילף מיניה ואפילו הכי פשיט דגמרינן מיניה כיון דדמי ליה דבאידי ואידי והרים כתיב: **ולוי** רבי רחמנא לכל דבר המזבח. הכא לא הוה מצי למיפרך ומה ראית לרבות עבודת סילוק ולמעוטי עבודה שאינה תמה די"ל לומר דעבודת סילוק דבר המזבח היא אבל עבודה שאין תמה אינה במזבח אבל קשה לי אם כן ליחייב אסידור מערכה נמי דהא עבודת מזבח נמי היא ומה ראית למעט אותה ולרבות עבודת סילוק אלא יש לומר תרומת הדשן עדיפא שקודמת לכל: **לאתויי** שבע הזאות שבפנים ושבמצורע. תימה הוא דקא חשיב ארבע עבודות שזר חייב עליהם וקא חשיב ניסוך היין וניסוך המים בתרתי ולא חשיב הזאת דם והזאות דשמן לפנים נמי בתרתי וי"ל דניסוך המים והיין חשיבי ומשכחת להו שהן באין בגלל עצמן להכי חשבינהו באנפי נפשייהו אבל הזאות דשמן באות בגלל זבח שיש עמהן מיני דמים ולהכי הוה בכלל זריקה: **אין** בכלל אלא מה שבפרט. תימה לי א"כ לכל דבר המזבח למה לי כדקאמר דבר לכל דבר [ואפילו אם תמצא לומר דלכל מרבה הזאות שבפנים ושבמצורע מ"מ קשיא כיון דלכל משמע כללא] אדרבה לפרוך לאידך גיסא דהוה לן למימר דלכל דבר המזבח הוה להו שני כללות הסמוכין זה לזה והטל פרט ביניהם ועבדתם עבודת מתנה ודונם בכלל ופרט וכלל ולכל חשיב כלל כמו בכל כדדרשינן בכל אשר תשאלך נפשך כלל והכי אמרינן בפ' שור שנגח את הפרה (ב"ק דף נד:) ובר"פ מרובה (שם דף סד.) בכל כללא וא"כ נרבי מכעין הפרט אפילו דבר שאין עבודה תמה ואפילו עבודת סילוק ואע"ג דלא דמי כללא בתרא לכללא קמא הא דיינינן באלו טריפות (חולין דף סו.) כי האי גוונא ונראה דשמא בכל ולכל לחודיה לא חשיב כללא אלא כשיש שום תיבה מפורשת אחותו ענין אלו כמו התם דכתיב בכל אשר תאוה נפשך בבקר ובצאן וביין ובשכר וכן בדברות דכתיב וכל בהמתך והיא דפרק שלשה מינין (נזיר דף לה.) *חמור או שור או שה פרט וכל כלל בהמה חזר ופרט י"ל דהיא ר"א היא אי נמי שאני התם דכתיב ברישא חמור או שור והדר וכל אבל הכא דכתיב ברישא דעניינא לכל הוה ליה כלל שאינו מלא ואין דנין אותו בכלל ופרט וכי האי גוונא אמרינן בריש פ"ק דזבחים (דף ד:) אימא יעשה כלל זבח פרט ומשני אי הוה כתיב יעשה שלמים זבח כדקאמרת השתא דכתיב יעשה זבח שלמים הוה ליה כלל שאין מלא וכו':

אלא

רבינו חננאל

ור' דוסא סבר לא צריך קרא לרבויי. בעי ר' אבין תרומת הדשן בכמה מתרומת מעשר ילפינן לה והוא חלק אחד מעשרה כדכתיב והרמותם ממנו תרומת ה' מעשר מן המעשר. או מתרומת מדין כדכתיב אחד אחוז מן החמשים. ופשטנא לא מזה ולא מזה ילפינן אלא מתרומת המנחה וזו תרומת קומץ. אמר רב ד' עבודות זר חייב עליהן מיתה. ואלו הן זריקה הקטר נסוך המים ונסוך היין. שנאמר ואתה ובניך אתך תשמרו וגו' ועבדתם עבודה תמה ולא עבודה שיש אחריה עבודה. עבודת מתנה ולא עבודת סילוק על זה כתיב והזר הקרב יומת. הילכך בעינן עבודת (סילוק) [מתנה]. ועבודה תמה שאין אחריה עבודה. ולוי אמר אף זה שהרים תרומת הדשן חייב מיתה שנא' דבר המזבח. ואפי' זה. ורב כתב רחמנא דבר המזבח ואפילו לדברי ז' שבפנים ושבמצורע כו'. ופשטה היא בעיא דרבא לטעמיה דלוי היא דרב לא שנא בפנים ול"ש בחוץ עבודת מתנה היא דחייב מיתה אבל עבודת סילוק לא. ולוי הוא דשני ליה ומשום הכי בעי

[לעיל יב: לקמן ס. וש"נ]

נ"ל מעלה

[זבחים קיג:]

גליון הש"ס

תוס' ד"ה מתרומת מעשר וכו' דיותר סברא הוא ללמוד מתרומת מעשר. עי' מנחות דף סו ע"ב:

רפ"א

[פ"ב ביאתוס' ד"ה וכי יתן]

[דברים יח]

טו * א מיי' פ"ח מהל' כלי המקדש הלכה ד: *כפי שציין הרב בעל עין משפט לעיל נדף יב: על אות השתקים מיי' פ"ב מהלכות תמידין הלכה יו"ד צ"ל בא לגו קר:

טז ב מיי' שם הלכה ה:

יז ג מיי' פ"ט מהלכות ביאת מקדש הלכה ב:

יח ד שם הלכה ח:

יט ה שם הלכה ג:

כ ו שם הלכה ג:

[נ"ל והרמותם]

[וכן איתא בתוספות דתרומות פ"א והביאו רש"י חולין קלו: ד"ה דאורייתא]

נושא

שיעור של תרומת הדשן

נושא

כל בעבודות

המקבצ - על איזו מהן חייב מיתה

לוי / עבודה	עזרה	היכל	קדש קדשים
1) מתנה			
2) תמה			
3) סילוק			

תוספות ישנים

[מתרומ]ת מעשר ילפינן לה כו'. תימה אמאי לא קמיבעיא ליה אי מתרומה גדולה אי מחלה דכתיב בה כן תרימו גם אתם ילפינן לה דאין להם שיעור מן התורה וי"ל דאין הכי נמי אלא דלא חשיב אלא אלו אבל [ל]רבי אלעזר דמכל מקום אמאי לא תיפשוט להו מסתמא דלא בעי שיעור כיון דלא כתיב בה במאה הוה ס"ד [illegible]

עבודה תמה היא וה"ג מזבח לקמן ג) בסמוך: **ואימא** לכל דבר כלל כו' עבודת מתנה אין עבודת סילוק לא. משמע דעבודה תמה בעינן מדלא קאמר ולא עבודה שיש אחריה עבודה דלא ממעטינן לה לתרומת הדשן מעבודה שיש אחריה עבודה וצריך נמי בסמוך אי הכי ועבדתם נמי כו' הא בחוץ אפילו עבודה שיש אחריה עבודה ואי [illegible]